

Hajdúföld

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

NYELVEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 35000 KORONA
KÖZES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM

Hír szerint kedden osztja fel a Kormányzó a nemzetgyűlést

Karácsonyra állítólag már a pótválasztásokon is tölteszünk — Eddig mintegy négyezer mandátum-reflektáns jelentkezett

Budapest, november 11. A nemzetgyűlés feloszlásának, illetőleg a választások kiírásának időpontja tekintetében még mindig csak találgatásokra lehet szorítkozni. Az egyes pártok azonban már statisztikát készítettek arról, hogy kik jelentkeztek eddig képviselőjelölteknek a komolyan számbajöhetnek közül. Az eredmény meglepő, amennyiben eddig mintegy

négyezer ilyen mandátum-reflektáns van,

akik a legkülönbözőbb társadalmi rétegből és foglalkozási ágból kerülnek ki.

A választásra vonatkozó újabb és ellenőrizhetetlen forrásból származó kombináció szerint karácsonyra már a pótválasztásokon is régen túl lesz az ország.

Természetes azonban, hogy ez is csak olyan találgatás, mint az eddigi bizonyos nevezett időpontok voltak.

A nemzetgyűlés feloszlásának az időpontja azonban már megközelítőleg pontosabban megállapítható. Jól informált helyen ugyanis kijelentették a sajtó képviselői előtt, hogy a házfeloszlásra vonatkozó kormányzói közirat szövege már készen van.

Legvégső terminusnak keddel jelölték meg a beavatottak. Eddig az időpontig a nemzetgyűlésnek a munkássága abban merülne ki, hogy néhány apróbb javaslatot intézzen el. Bud János pénzügyminiszter nyilatkozatot fog tenni a közmunkaváltás rendezése és az új, nagyjelentőségű ut-törvényjavaslatnak az előkészítése ügyében.

Negyvenmillió pengővel csökkennek a közterhek a pénzügyminiszter javaslata értelmében

Beterjesztették az adók és illetékek mérsékléséről szóló törvényjavaslatot - Hatvanmillió pengő kerül vissza a gazdasági életbe - Harmadszori olvasásban is elfogadták a felsőházi javaslatot

Budapest, november 11. A nemzetgyűlés mai ülésén harmadszori olvasásban is elfogadták a felsőházi javaslatot, majd Valkó külügyminiszter jelentést terjesztett be az Egyesült Államokkal kötött kereskedelmi szerződésekről.

Ezután Bud pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be

az adó és illetékek mérsékléséről.

Beszédében rámutatott arra, hogy a megoldásra váró problémáknak nagy tömegével állunk szembe, amelyeknél figyelemmel kell lenni az ország teljesítőképességének határára. Kijelenti, hogy a tisztviselőkérdésben akkor érünk el teljes megoldásra, ha a tisztviselői illetmények a békebeli színvonalra emelkednek. Hasonló megoldásra váró kérdés a nyugdíjasok ügye. Ezekkel a kérdésekkel akkor tudunk foglalkozni, ha sikerül a takarékosagot erőteljesebben megvalósítani. A tisztviselői lakbéréket is megfelelő színvonalra kell emelni. Ma a szociális kérdéseknek egész tömege vár megoldásra. Takarékoság szempontjából a közigazgatás és bírói eljárásokat is egyszerűsíteni fogják.

A miniszter ezután ismertette a tervezett terhecsökkentéseket. A mezőgazdaság nehéz helyzetére való tekintettel

leszállították a szorzószámot

és ez a földadónál 8 millió pengő csökkenést jelent.

A házádot nem lehet fenntartani. A fővárosban 24%-ról 20%-ra, a vidéki városokban 20%-ról 18%-ra, a falvakban pedig 15%-ra szállítják le a házádot. A házádotmentesítést továbbra is fenn kívánja tartani és megadja mindazoknak, akik 1980 ig építkeznek. A tatarozási kedvezményt még egy évig fenntartja.

A keresett adónál a minimumot 720 pengőre emeli fel. A jövedelmi adónál nem tervez lényegesebb intézkedést, a minimumot azonban fel-emelik ezer pengőre. Ezzel a többgyermekes családokékat is kedvezőbb helyzetbe juttatják.

Az örökösödési illetéket is leszállítják. Az adómentes minimum 5 ezer korona, ezt az összeget fel fogják emelni 50 ezer korandra. Az illetéket 18%ról 10%-ra szállítják le és az okirati illetéket is a békebeli színvonalra szándékoznak leszállítani.

Ezek a csökkentések 10 millió pengővel szállítják le az adóbevételeket. A forgalmi adó terén

a lisztet csak a malmokban kívánja megadóztatni, a kenyernél pedig az egész vonalon eltörli a forgalmi adót.

Képzik a kiviteli visszatérítéseket, míg a fényüzési adót a mai 10%-ról,

5%-ra kívánják leszállítani. Ezek az adókedvezmények végeredményben 40 millió pengő csökkenést jelentenek. Ezt az eredményt nem lehet lekicsinyelni. A kormány elment a legvégső határig a terhek csökkentésénél. Elhatározták, hogy a befolyásdíjat adó rendeleti uton a felére szállítják le. A késedelmi kamatokat és a behajtási illetéket szintén mérséklék.

Hangsúlyozta ezután a miniszter, hogy az államnak keresztlüvvé takarékosagot érvényesíteni kell a tesztetek háztartásánál is. A pénzügyminiszternek ellenőrzést kell biztosítani.

A javaslat megoldja a közmunkaváltás kérdését is, mert tarthatatlan, hogy egyes helyeken öt hétszerezes közmunkaváltást fizetnek. A keresett adót állami adóvá kívánja tenni.

Az adószállítás és a takarékosági intézkedések

A Vági-párti kommunistáknak a vidéki városokban is teljesen megszervezett sejtjeik vannak

Állítólag vidéken van a kommunista szervezkedés főhadiszállása is - Magyaránokban folyik a nyomozás

(A Hajdúföld tudósítójától) Budapesti jelentés alapján a Hajdúföld részletesen beszámolt arról a nagyarányú kommunista szervezkedésről, amelyet Szombaton leplezett le a fővárosi rendőrség. A leplezés alkalmával a szervezkedés hat vezetőtagját sikerült letartóztatni, akiket már át is kísérték az ügyészségi fogházba. Most már minden kétséget kizáró módon megállapított nyert, hogy a szervezkedésnek csaknem minden tagja egyszersmind tagja a hírhedt Vági-pártnak is, sőt a letartóztatottak jórésze a Vági-párt különböző szervezeteinek a titkára.

Már a nyomozás első stádiumában megállapított nyert, hogy a külföldi pénzzel Budapesti irányított kommunista szervezkedést kiterjesztették az egész vidékre s

több városban teljesen megszervezett kommunista szervezetelek vannak.

A nyomozás eddigi adatai alapján a rendőrség előtt mindinkább bizonyosodik, hogy a szervezkedés főfőszke valamelyik vidéki városban van. Eppen ezért a fővárosi rendőrség nagyarányokban kiterjesztette a legerélyesebb nyomozást a vidékre is, hogy kiküszöbölje a kommunista főfőszket s lefoglalja azt a sok tízezer igazolt röpiratot, amelyek a kommunista budapesti nyomdából kerültek ki.

A Rotterbiller-utcai nyomdakutatás alkalmával lefoglalt iratokból azt is megállapították, hogy a röpiratok nagyrészt Miskolcon, Debrecenben, Szombathelyen, Nyíregyházán, Szegeden, Sopronban és Székesfehé-

60 millió pengő juttatnak vissza a gazdasági életbe.

A jövő évben ismét jelentős összeget fordít a kormány beruházásokra. A mai magas kamat tönkreteszi a gazdasági egyedeket és ezért a kamatot le kell szállítani. Hangsúlyozza, hogy amikor az állam megteszi kötelességét a kamatszállítás terén, a pénzügyintézeteknek is erősen kell haladni ezen a téren.

A miniszter beszéde után a Mefferrel kötendő szerződés beclkelyezéséről szóló javaslat tárgyalására tért át a Ház. Tamásy József előadó ismertette a javaslat rendelkezéseit, amely szerint a Meffer 30 éven keresztül évi 18 milliárd szubvenciót kap, amely összeg bizonyos feltételek mellett évi 24 milliárd koronára emelkedhet. Kéri a javaslatnak általánosságban és részleteiben való elfogadását. Az elnök a vitát megszakította s az ülés kettő órakor véget ért.

A Vági-párti kommunistáknak a vidéki városokban is teljesen megszervezett sejtjeik vannak

Állítólag vidéken van a kommunista szervezkedés főhadiszállása is - Magyaránokban folyik a nyomozás

(A Hajdúföld tudósítójától) Budapesti jelentés alapján a Hajdúföld részletesen beszámolt arról a nagyarányú kommunista szervezkedésről, amelyet Szombaton leplezett le a fővárosi rendőrség. A leplezés alkalmával a szervezkedés hat vezetőtagját sikerült letartóztatni, akiket már át is kísérték az ügyészségi fogházba. Most már minden kétséget kizáró módon megállapított nyert, hogy a szervezkedésnek csaknem minden tagja egyszersmind tagja a hírhedt Vági-pártnak is, sőt a letartóztatottak jórésze a Vági-párt különböző szervezeteinek a titkára.

Már a nyomozás első stádiumában megállapított nyert, hogy a külföldi pénzzel Budapesti irányított kommunista szervezkedést kiterjesztették az egész vidékre s

több városban teljesen megszervezett kommunista szervezetelek vannak.

A nyomozás eddigi adatai alapján a rendőrség előtt mindinkább bizonyosodik, hogy a szervezkedés főfőszke valamelyik vidéki városban van. Eppen ezért a fővárosi rendőrség nagyarányokban kiterjesztette a legerélyesebb nyomozást a vidékre is, hogy kiküszöbölje a kommunista főfőszket s lefoglalja azt a sok tízezer igazolt röpiratot, amelyek a kommunista budapesti nyomdából kerültek ki.

A Rotterbiller-utcai nyomdakutatás alkalmával lefoglalt iratokból azt is megállapították, hogy a röpiratok nagyrészt Miskolcon, Debrecenben, Szombathelyen, Nyíregyházán, Szegeden, Sopronban és Székesfehé-

váron már el is helyezték s bíznak abban, hogy a kommunista főhadiszállását ezeknek a városoknak valamelyikében sikerül megtalálni és diktatallanná tenni.

Bolszeviki agitáció eredménye a nagybányai bányászsztrájk

A Nagybányai Köszémbánya r.-t. tulajdonában lévő nagybányai szénbányában néhány nappal eselőtt sztrájkba lépett a munkások egyrésze. A bányában legutóbb mintegy nyolcszáz munkás dolgozott. Ezek közül körülbelül hétszáz sztrájkolnak, száz-százötven pedig továbbra is rendszeresen végzi munkáját.

Illetékes helyen a sztrájkról ezeket mondták:

— A munkások különféle követelésekkel álltak elő, amelyek inkább hatalmi jellegűek. Így azt kívánták, hogy a bányatársaság a munkabér nyolcvanöt százalékát előre fizesse ki.

Erre több új ismeretlen munkást vettek fel. — Minden valószínűség szerint ezek közül kerülnek ki azok, akik a sztrájkmozgalmat megindították.

— Az a meggyőződésünk, hogy a sztrájkot bolszeviki agitációra kezdeményezték.

— Ugy látszik a felforgató elemek egy kisebb bányában kísérleteznek abban a reményben, hogy ha ott sikerül a sztrájk, akkor annak továbbterjedésére számíthatnak.

Értésülésünk szerint a tárgya már megindult a sztrájkoló munkások és a munkaadók között.

Kiflit loptak a pékinások az árából moziba jártak

(A Hajdúföld tudósítójától.) Kardos Sándor Bethlen-utca 12. szám alatt lakó pékmester tegnap két kiskorú inasa ellen tett feljelentést a rendőrségen. A péküzlet süteményeit és lisztes zsákjait már régóta dézsmálják, a tulajdonos azonban nem tudott a tettesekre rájönni. Tegnap aztán hurokra kerültek a tolvajok a két inas személyében.

A pékmester úgy jött rá a tettesekre, hogy az egyik inasgyerek eséből tegnap, amikor elakarta az üzlethelyiséget hagyni, egy kifli kandikált ki. A pékmester azonnal kérdőre vonta a fiút, aki aztán szépegyen vallotta be, hogy már régebbi idő óta dézsmálják a süteményeket, sőt a zsákokat is ők lopták el, még pedig, mint a motozásnál kitűnt, a derekukra csavarva. A loptott péksüteményeket és zsákokat eladták, az árából pedig moziba jártak. A két kiskorú bűnözőt a rendőrségre vitték, ahol kihallgatásuk alkalmával beismerték a lopást. Ma kísérik át őket a fiatalbörök bíróságához.

ATROCITÁSOK

A zsidógimnázium is aranyhidat épít. A helybéli zsidógimnázium egyik fiatal tanára, Kardos László, aki többek között arról is nevezetes, hogy szoros családi és irodalmi kötelek fűzik Kardos Albert igazgatóhoz, előadást tartott Szabó Dezsőről. Az önképzőköri stílust többé-kevésbé felülmúló irodalmi bírálatot minden módokban ismerteti, minthogy arra sem a Hajdúföld, sem a Tudományos Akadémia, de még csak Szabó Dezső sem kapott meghívót. Van azonban az értekezésnek egy rendkívül figyelemreméltó mondata, mely főitthe jóleső érzéssel töltheti el a szíriai irodalmárok hevílő kebleit. Szól pedig ez a következő esztétikai fogalmazás szerint:

„A művészet aranyhid, amely összeköti a kereszténységet a mohamedánizmussal, a zsidókat a buddhistákkal és engem (i. e. Kardos László) Szabó Dezsővel.”

Soha ennél még nagyobb megtiszteltetés Szabó Dezsőt s a buddhizmust nem érte. Utóvégre is az aranyhid igen drága dolog. Az tudhatja, akinek rossz fogai vannak. S ha már a zsidó gimnázium rokonkelei Boros Alán bencés tanár előadása alatt annyira lemosolyogták a szívárványhidat, legalább Kardos László és Szabó Dezső között épüljön ki az aranyhid. Ennek ugyanis sokféle hasznát vehetik mindketten. Lehet rá műfogakat erősíteni, esetleg egész fogsorokat, azonkívül művészi összeköttetésre is alkalmas lehet, különösen, ha a zsidókról és a buddhistákról van szó. S valljuk meg őszintén, hogy ez az egyetlen lehetőség Kardos László és Szabó Dezső találkozására. Mert hiszen Szabó Dezső olyan fiú, hogy fog ő még buddhista platformra helyezkedni. Aziránt pedig semmi kétség, hogy Kardos tanár ur mindenkor zsidó marad.

Műszatolosh Szövetkezte

Budapest, IV. Vigadó-ér 1. sr.

(Kiszállt Kristóf-ér 2.)

Teljes lakásberendezés a leggyezertibb-től a leggazdagabbig elsőrangú kivitelben

A fajvédők kereszttyén nemzeti agrár programmal veszik fel a választási harcot

Budapest, november 11. A Magyar Nemzeti Függetlenségi Párt ma esti vacsoráján igen nagy számban jelentek meg a párt tagjai, köztük Gömbös Gyula, Eckhardt Tibor, vités Bajcsy-Zsilinszky Endre és Ujain Ferenc.

A vacsorán Eckhardt Tibor mondott nagy beszédet és fejtette ki a párt programját. Kijelentette, hogy a párt

semmit sem ad fel a kereszténységéből és nemzeti intranzigenciájából.

Est a programot azonban agrár-alapon kell megszervezni. Ma a fajvédő párt képviseli igazában Nagy-Atádi programját. A kormány a nagybankok és vállalatok támogatásával akarja megvívni a választási harcot. Bizalmatlansággal van a kormány iránt. Visszautasítja azt a vádat, mintha a fajvédők lepártáltak volna a kormánnyal. Tamadja Vass Józsefnek azt a kijelentését,

hogy a zsidók egyenjogú polgárok.

A nagyszámú közönség Gömbös Gyulát is akarta ezután hallani, aki azonban csak ennyit mondott:

„Hibára van, nem beszéltek, ilyenkor a hadvezérnek cselekednie kell.”

Kétségbeesés a balpárton

Budapest, november 11. Az egyetemes balpárt fővárosi pártsszervezetei ma este körzeti értekezletet tartottak. Mindenekelőtt a megjelentek tájékoztatták a fővárosi polgárságot a vidéki jelölésekről.

A fővárosi jelölések dolgában megegyezés nem jött létre, mert a jelöltek között nagy volt a versengés,

hogy ki kerüljön a lista élére. A balpárt körében egyébként ma igen pesszimiztikus volt a hangulat és a kormányt okolták, hogy a választások kérdésében még ezideig nem tett konkrét nyilatkozatot.

A vidéki ipartestületek küldöttsége 13 pontból álló memorandumot adott át a kereskedelmi miniszternek

A kézműves kamara felállítását, a kontárkérdés megoldását és az ipartestületi reform végrehajtását sürgetik

Budapest, november 11. A vidéki ipartestületek elnökei küldöttségileg akartak ma tisztelegni Bethlen miniszterelnök előtt. A miniszterelnök távollétében azonban Hermann Miksa kereskedelmi miniszter fogadta a küldöttség tagjait, akiknek nevében Hajagos Imre, a veszprémi ipartestület elnöke 13 pontot tartalmazó

memorandumot nyújtott át a miniszternek.

amelyben a kézműves kamara felállítását, a kontárkérdés megoldását, az ipartestületi reform végrehajtását, az iparosok nyugdíjügyének törvényes u'on való megoldását, a kisipari hitel kérdésének megoldását, az adóterhek csökkentését, a munkásbiztosítási pénztár autonómiájának visszaállítását és az építőipari törvénynek megalkotását kérte.

A kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a kézműves kamara felállításának elvi akadályai nincsenek és csak az anyagi kérdés késlelteti a kamara felállítását. Azon lesz, hogy a kérdés

mielőbb megoldást nyerjen.

A kontárkérdéssel kapcsolatosan megnyugtató kijelentéseket tett a küldöttség tagjainak és kilátásba helyezett, hogy az iparosok agkori biztosításának megoldása érdekében értekezletet fog egybehozni, amelyen az alapvető gondolatokat fogják megvitatni. Az adóterhek csökkentésével kapcsolatosan utalt a pénzügyminiszternek ma beérkezett javaslatára, amelyben adókedvezményeket jelent be.

A küldöttség tagjai megnyugtatóan vették tudomásul a miniszter válaszát.

Mitrovics Gyula dr a kálvinizmus hivatásáról

Nagy értékű előadás a Soli Deo Glória diákszövetségben

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Soli Deo Glória ref. diákszövetség csütörtökön délután tartotta meg második előadását, mely alkalommal dr Mitrovics Gyula, a debreceni egyetem tudós professzora tartott rendkívül értékes és mindvégig élvezetes előadást a „Kálvinizmus, mint nemzetmentő erő” címen.

A mohácsi csatára következő megdermedésből, — kezdte beszédét, — legelőször a református ébredt fel.

A könyvirodalomnak megteremtője, az iskoláknak újjáteremtője volt.

Ahol a protestantizmus meglepetést, lábát iskolaalapítással vetette meg. Kiváló érdeme, hogy megkezdte a nem tudományos pályán élő előkelőknek és a városi polgárságnak az iskolázását s a városi polgárság és az iskolának a kapcsolata által biztosította a világi, a

mindennapi életben használt kultúrának egyházi szellemben való haladását.

A XVI. században a reneszánsz, a humanizmus és a reformáció, e művészeti, tudományos és vallási irányok uralták a kor szellemét. A klasszikus kultúra természet- és testkultuszával még ellentétben volt a kereszténység aszketizmusa. Csak

a protestáns iskolák teremteték meg a kapcsolatot a klasszicizmus és a kereszténység között,

a második szellemének legkisebb csorbulása nélkül. A klasszikus kultúra megmentése tehát a protestantizmus érdeme.

A könyvkultúrának világszerte, de különösen magyar földön a protestantizmus volt a megteremtője.

A protestáns embernek üdvözölése érdekében egyéni kötelessége

és szükséglete lett a protestáns szellem és a Biblia megismerése. Hi a protestantizmus nem jön, nem következett volna be a könyvirodalom fejlődésének ekkora tempója.

De vagyuk a közelebről ismert XIX. század irodalmát. Mi volna a mi irodalmunk, ha Kölcsey nem írta volna meg Himnuszát? Mi adna szárnyat a mi lelki emelkedettségünknek nemzeti ünnepeinken? Mi volna a XIX. sz. irodalma Arany János Toldi trilogiája és Buda halála nélkül? Mi volna a magyar irodalom Jókai, Kemény Zsigmond és Tempónélküli? És mi volna a magyar kritikai irodalom, ha Gyulai Pál nem forgatta volna toltát annak a korának a dekadensei felett? Ugyanaz, mint a mai kor irodalma viszonyai.

A protestantizmus általa volt képes világtörténelmi hivatását betölteni, hogy

mindig felismerte a korszerű szükségletet.

Amikor a szellemi és anyagi anarchia uralkodott, az alkotó öröknek a centralizálásra fordította erejét a maga szelleme feladása nélkül, sőt a vallást azok szolgálataiba állította.

A kálvinizmus az egyéni képességekre való tekintet nélkül az egyetemességre törekedett s amikor ez az aszketizmusig jutott, jött a protestantizmus, amely felszabadította az egyént a köznyomás alól, a politikai életben pedig érvényesítette a nacionalizmust.

A protestantizmus az individualizmus szolgálatába állott, anélkül, hogy az egyetemes láncokat széttépte volna. A központi hatalom tulajdonságának idején a szabadság jogaiért küzdők oldalára állott.

Hogy a protestantizmus kis száma mellett is tudta teljesíteni a maga hivatását, egy nagy segítőtje volt s ez a kálvinista karakter. Nem véletlen az, hogy a Navarra hőse és a Szegedről Budavárra vezető feladomads megindította és a legújabb magyar gentusnak megtestesítője, gr. Tisza István: protestáns.

Szükséges ennek a kálvinista karakternek a fennmaradása.

Féltett kincs gyanánt őrizzük a kálvinista karaktert nemcsak egyházunk, de hazánk érdekében is. Ennek megacélozása a hit és a vallásos meggyőződés. a—a.

Megitta a tanudiját és elvesztette a pénzét

(A Hajdúföld tudósítójától.) Farkas Lajos csengeri sajtómester a napokban bejött Debrecenbe, mert tanának volt megidézve. A kihallgatása után annak rendje és módja szerint 280 ezer korona tanudiját kapott, mire elment az egyik vendéglőbe megebédelni. A nagyszerű étel után Farkas az egyik úvegbor után rendelte a másikat s alaposan felöntött a garatra, ugyanarra nyíra, hogy a vendéglő advarára kimegyve, ott elaludt. Késő este lett mire felébredt és belső zsebeit önkéntlenül megtapogatta, rémülten vette észre, hogy nemcsak a 280 ezer korona tanudij, de a

saját 200 ezer koronája is hiányzott.

Hiába volt minden keresgélés, a pénz nem került meg és Farkas nagybűnűen ismételt felment a rendőrségre, esutal azonban nem tanudijért, hanem az ismeretlen tettes ellen a feljelentést megtenni.

A debreceni református egyház államsegélyt kér a Dóczi-intézet kibővítésére

Mindössze 500 millió koronát eredményezett a társadalmi gyűjtés — A debreceni református presbiterium gyűlése

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni református egyház presbiteriuma csütörtökön délután 3 órai kezdettel az egyház tanácstermében gyűlést tartott, amelyen a gyengélkedő Nagy József főgondnok helyett Márk Endre elnökölt.

Mindenekelőtt Juhász Nagy Sándor tevékenységét az adományokról, majd elhatározta a presbiterium, hogy a Boder Gyula halálával megüresedett presbiteri helyre Faragó István kereskedőt hívja be. Faragó István azonnal le is tette az esküt, majd a megüresedett három egyházmegyei tanítói képviselői állásra Nagy Lajos hajdusámsoni, Lénárt István derecskei és Salánky Ferenc berettyóújfalusi tanítókat választották meg.

Anyakönyvvezetői megbízást kérnek a mátai biztosnak

Kimondották ezután, hogy átiratot intéznek a városhoz s kérik, hogy az a mátai biztosnak adjon anyakönyvvezetői megbízást, mert jelenleg a Hortobágy, Ohat és Ohattelekháza lakosait Egyeken anyakönyvvezeti, amit nem lehet megengedni. Kivátnak tartja a presbiterium azt is, hogy a Máta rövidesen egy tanyai lelkeszséget szervezzenek.

Akció a szombat délutáni esküvők ellen

Hozsájárt a presbiterium a lelkeszi kar kívánságához, mely a temetések és esküvők idejére vonatkozik. Megkeresik a temetési vállalkozókat, hogy lehetőleg délelőttre is tegyenek temetéseket, mert a lelkeszek délután nem bírják ellátni a szolgálatot. Kivátnak tartja a presbiterium, hogy a hívek halálkozás esetén először az anyakönyvvezető és szolgálatot teljesítő lelkeszettel lépjenek érintkezésbe és a temetés időpontjáról legalább 24 órával a temetés előtt értesítsék a lelkeszt.

Állást foglaltak az ellen, az utóbbi időben egyre jobban terjedő szokás ellen, hogy az esküvőket szombat délutánokon tartásuk meg. A lakodalmi vigasság ugyanis így rendszerint átnyúlik a vasárnapra, ami az ünnep megszentelését zavarja, már csak azért is, mert a lakodalmi résztvevői így vasárnap reggel akadályozva vannak az istentiszteleteken való megjelenésben. A presbiterium ezért a szombat délutáni esküvők ellen propagandát kezd a hívek körében.

Rendezték ezután a 7 órai istentisztelet ügyét s kimondották, hogy a 7 órai istentiszteletek az április 15-ét magabafoglaló hét hétfőjén kezdődnek és a szeptember 15-ét magabafoglaló hét hétfőjén végződnek. A fenti idő alatt a harangozás is reggel 7 órakor kezdődik.

Államsegélyt kérnek a Dóczi-intézet kibővítésére

Foglalkoztak többek között a református leánynevelőintézet kibővítésének ügyével is. Az intézet igazgatója ugyanis bejelentette, hogy tavasszal az építkezés megkezdése feltétlenül szükségessé válik. Ezzel szemben a presbiterium megállapította, hogy a Dóczi-intézet bővítésére megindított gyűjtés nem váltotta

be a hozzáfűzött reményeket, amelyben mindössze 500 millió koronát eredményezett. A presbiterium ezért elhatározta, hogy építkezési államsegélyt fog kérni a kormánytól a Dóczi intézet kibővítésére.

Félmilliárd lira kárt okozott a barii árvizkatasztrófa

Az árvizsújtotta részeken még mindig folynak a mentési munkálatok

Róma, november 11. Bari városában lepadt az árvíz és megkezdődött a mentés munkája. Már sikerült a villamostelepet rendbe hozni, úgyhogy már világítás van a városban. Az anyagi károkat körülbelül

félmilliárd lírára becsülik. Még most is több gyártelep teljesen víz alatt áll. Az összedőlő vagy megrepesztett falu házaiból a lakókat a kaszárnyákba szállásolták. A katonai pékműhely gon-

Tudomásul vették, hogy a leánygimnáziumi tanárválasztóbizottság Siposs Mária középiskolai tanárra választotta meg és hogy a tanítótestület elnöke Törös Károly lett. Véglegesítették állásában Rdsó János gazdasági gondnokot és Kalmár Gyula irodavezetőt. Kimondták, hogy a jövő évtől a kereskedelmi társulati polgári fiiskolában évi 8 pengő vallásitanítási tandíjat fognak szedni.

Több kisebb jelentőségű ügy tárgyalása után az ülés fél öt órakor véget ért.

doskodik az inséges nép kenyérsütéséről, csak szemet nem lehet, mert egy szál ruhában menekültek a veszedelem elől és minden holmijukat elragadta az áradat. Bari környékén öt falu pusztult el, amelynek lakossága is szaporítja a városi bajlétkelencsereket.

A városban ruhát és fehérneműt gyűjtenek az árvízárvizsújtásoknak, mert egy szál ruhában menekültek a veszedelem elől és minden holmijukat elragadta az áradat. Bari környékén öt falu pusztult el, amelynek lakossága is szaporítja a városi bajlétkelencsereket.

Egy akasztott ember miatt jogi nézeteltérés támadt Hajduhadház és Debrecen között

Akit Hadházon temettek el, holott debreceni fára akasztotta fel magát

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az elmúlt hetekben rendkívül érdekes jogi bonyodalom merült fel Debrecen és Hajduhadház városok között. A hadházi csendőrrős ugyanis jelentést tett a hadházi rendőrkapitányságnak, hogy

a Bocskay-kertben egy ismeretlen akasztott embert találtak.

A hulla napokig függött a fán, ezért a hivatalos vizsgálat lefolytatása után a hatóságok a temetési engedélyt megadták. Az akasztott férfi hűségét Hajduhadház városa

a saját költségén elhantolta.

A törvény szerint ugyanis mindig az a helység tartozik gondoskodni,

melynek területén a haláleset történt. A temetés megtörtént. Ekkor azonban újból akcióba lépett a hivatalos apparátus, mely megállapította, hogy az ismeretlen nevű öngyilkos téve dősből olyan fát választott ki a Bocskay-kertben tettének elkövetésére,

mely már a debreceni határhoz tartozik.

Eznek a ténynek megállapítása után Hajduhadház tanácsa átiratot intézett Debrecen magisztrátusához, melynek értelmében kéri 600.000 korona temetési költség megtérítését. A városi tanács pénteki ülésén fog foglalkozni a hatásköri tévedés kellemetlen ügyével.

Erdélyben a magyar tisztviselőknek még beszélgetni sem szabad magyarul

A megyesi oláh járásbíró különös „jogalkotása”

Kolozsvári tudósítónk jelenti: Az erdélyi oláh hatóságok kisebbségvédelmére rendkívül jellemző rendelkezést jelent meg a múlt napon dr. Eugen Sanpetrean megyesi vezető-járásbíró aláírásával, amelyet hivatali tisztviselőihez intézett. A rendelkezés a következőket tartalmazza: „Azoknak a tisztviselőknek az érdekeiben, akik idegen, főleg magyar anyanyelvűek, elrendelem, hogy a járásbíróság épületében valamennyi tisztviselő kizárólagosan a hivatalos nyelvet köteles használni, mégpedig úgy a felekkel való, mint az egy-

máskezdi érintkezésben. Ellenkező esetben a legszigorúbb pénzbüntetéssel sújtanak.” Dátum. Aláírás.

Vagyis: a megyesi oláh járásbíróság tisztviselői nemcsak abban nem tehetnek a köznek szolgálatot, hogy a kisebbségi állampolgárok érintkezése az állami gépesszettel közvetlenebb lehessen, de még a járásbíróság folyosóján se válhatnak magánügyeikben néhány szóat anyanyelvükön.

Tetézi ezt a törvénytelenséget, hogy a járásbíró — vagyis a jogrend őrzésére hivatott állami funk-

cionárius — követte el és büntetéssel fenyegeti alárendelt tisztviselőit, amikor még az új oláh törvények sem tudnak ilven büntettről, vagy kihágásról. — Ha egy csendőrkapitány enged meg magának a falujában ilyen „jogalkotási” ténykedést s ezt szemben kéri a felelős minisztertől az oláh parlamentben, az szokott a válasz lenni, hogy a kisműveltségű ember hatalmi tulajdonságáról van szó. Mit lehetne azonban mondani ebben az esetben, ahol ezt a törvénytelenséget bíró követi el. Vagy talán itt is kisműveltséget hoznak fel mentségül? ...

Pör ötven mázsa árvalányhajért

Kecskeméti jelentik: Különös pert tárgyalt tegnap a kecskeméti törvényszék. Huszonnyolc vádlottja volt a pernek, amely a nótában is megénekelt árvalányhaj körül forgott. A pert Kecskemét városa indította Suhajda György és huszonhét társai ellen, mert

a város erdejében leszedték az árvalányhaj termését.

A panaszos város 50 mázsa teszi a mennyiséget, az ügyesség azonban csak nyolc mázst tüntetett fel vádlatában. Enyit találtak ugyanis egy Schwarz nevű kereskedőnél, aki a vádirat szerint megvette az árvalányhaját. A vádlottak elmondták, hogy ők jöhissment fogtak hozzá az árvalányhaj szüreteléshez, a faluban ugyanis kidobolták, hogy Kecskemét városa különként háromezer koronért beváltja az árvalányhaját. Az erdőben azonban megzavarta őket, rájuk lött, mire elfutottak. Az ügyesség a nem mindennapi perben elejtette a vádat.

FŐISKOLA

A Debreceni Bethlen Gábor-kör november 13-án délután 3 órakor tartja a theologiai II. sz. tanteremben alakuló közgyűlést, melyre a régi és új tagokat ezúton is meghívja az Elnökség.

A Rákóczi-törzs disztáborozása. A Werbőczy Bajtársi Egyesület Rákóczi-törzse holnap, november 13-án este 8 órai kezdettel disztáborozást rendez az Arany Bika üvegtermében. Műsor: Nemzeti Hírszekegy. Nyitány. játéka Magyar Imre cigányzenekara. Törzstálos imája. Törzstálos megnyitó. Verseiből olvas fel Csáfordy Ferenc levante bajtárs. Énekel Csáfordy Endre törzsregős, levante bajtárs, Kiséri Magyar Imre cigányzenekara. Vig monológ. Előadja Nándy Lajos levante bajtárs. A rendezőség igyekezett elérni azt, hogy a disztáborozáson a közönség igénye minden szempontból ki legyen elégítve. A törzs kéri a vendégeket, hogy pontosan jelenjenek meg, mert a műsort pontosan kezdik és a későjövőköt külön büntetéssel sújtják. Cigány: Magyar Imre.

Ismerkedési estély Pallagon. A pallagi m. kir. Gazdasági Akadémia Ifjúsági Egyesülete szombaton, november 13-án tartja műsoros, táncgal egybekötött ismerkedési estélyét Pallagon.

Spira és Beregi

Budapest Debrecen Angol és francia uri divat fehérnemű és kalap-töltő legességek. — Szabott árk

Tiszántúli Mezőgazdasági Hiteletintézet

Közvénylárság
Telefon 6-11. Debrecen, Kossuth-utca 3. Telefon 6-11.
Kölcsonöket nyújt szántó és ház ingatlanokra bekebelezés mellett hosszabb időre is.
Befutókat a legmagasabb kamatozás mellett gyűmölcsözletésre elfogad.

HIREK

1926 november 12. (Péntek)

Prot.: Jónás, Kath.: Márk, p vt

A Meteorológiai Intézet jelentése

Időjárás: Egyelőre még csapadéokra hajló idő várható némi hőszűkülettel

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-1-ig, délután 4-7-ig.

Városi muzeum: 9-12-ig, 2-4-ig.

Gyógysertárok közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-utca 18.), Arany Egyszarvu (Kossuth-u. 8.), Murakózy (Hunyady-utca 5.), Magyar Korona (Péterfia-utca 10.), Nádor (Szent Anna-utca 66), Osokonai (Mester-utca 43.) Arany János, (Csapó-utca 77).

A házadót nem lehet utólag felemelni

Budapest, november 10. A pénzügyminiszter kiadta a házadóról szóló törvények és rendeletek gyűjteményét, hogy az adókövetéseknél az eddigi eljárásokat egységesítse. A házadóra vonatkozólag újabb rendelet látott napvilágot, amely kimondja, hogy a házadó végrehajtási utasításának rendelkezéseit visszamenőleg 1925 január 1-től kell alkalmazni.

De ha ettől eltérőleg történtek az adókövetések, csakis a háztulajdonos kérésére szabad újabb utasítást kiadni az adókövetést tárgyalás alá venni.

Tekintettel arra, hogy az 1925/26. évre szóló házadókivetések már jogerőre emelkedtek, visszamenőleg sem az adókat helyesbíteti, sem pedig az adóval szemben a büntető eljárást a hatóságoknak nem szabad megindítaniuk.

— **Templomgyesületi előadás.** Uray Sándor lelkes a „Reformáció eredményei” címmel ma délután 6 órakor a kollégium dísztermében előadást tart, melyre ezúton hívja fel az érdeklődők figyelmét a vezetőség.

— **Esküvői hír.** Molnár Antal nyugtanító, az Érmelléki Reform. Egyházmegye Tanítóegyesülete volt elnökének bájosa leánya: Ilonka nov. 4-én esküdtött örök hűséget a bagaméri református templomban Kiss Lajos debreceni állami tanító fia: Lajos-Zoltán újléti községi tanítónak a környékből is besereglett szép közönség jelenlétében.

— **A Szepesi Szövetség sétakirándulása a zeleméri templom-romokhoz.** A Szepesi Szövetség — kedves idő esetén — f. hó 14-én vasárnap sétakirándulást rendez Zelemérré. Találkozás a bősörményi uton a Hatvan utcai villamos végállomásnál féltilkor. Visszaérkezés vonaton háromnegyed 5-kor. Vonatköltség III. oszt. 6,300, tisztviselőkedvezmény 2,500 korona. Vezető dr. Horvay Róbert.

— **A hajduböszörményi „Pemflinger Katalin Leánycserkészcsapat” szerelvényvédelme.** November 12-én délután 5 órai kezdettel tartja meg a hajduböszörményi „Pemflinger Katalin Leánycserkészcsapat” a Szekeres utcai ref. elemiiskolában szerelvényvédelmét. A cserkészleányok Csiba Margit tanítónő csapatparancsnok vezetésével minden előkészületet megtettek, hogy a közönség jól érezze magát az ott eltöltött idő alatt. Városszerte negyarány érdeklődés nyilvánul meg a kellemes szórakozást ígérő összejövetel iránt.

Legfinomabb francia
selyemharisnya
85.000 korona
KORNFELD
divatházban.

Ma reggel akasztják fel Budapesten a gyilkos Léderer Gusztávot

Csütörtökön hirdették ki a Kormányzó döntését a kegyelmi kérvényben

Budapest, november 11. Ismeretes, hogy a katonai honvédtörvényszék által 1925 májusában Kodalka hentesmester meggyilkolásáért köztöltési halálra ítélt Léderer Gusztáv védője kegyelemért folyamodott a Kormányzóhoz az elítélt számára, aki megnyugodott a honvédtörvényszék halálos ítéletében. A kegyelmi kérvényben most történt meg a döntés, midőn a Kuria is kimondta végző fokon Léderer Gusztávné elkülönített büntetésében az ítéletet. A kegyelmi kérvényben a döntés csütörtökön délelőtt érkezett meg.

Apáthy Jenő hadbíró-ezredeshez, aki délelőtt hirdette ki a Kormányzó döntését.

Apáthy ezredes mindenképpel kihirdette a törvényszéki ítélet jogerőre nyilvánítását. Röviden ismertette a büntető lefolyását. Léderer mindent sápadtan, de mozdulatlanul hallgat végig.

Ezután a kegyelmi kérvény fölötti döntést hirdeti ki az ezredes.

— A Kormányzó ur önméltósága 1926 november 6-án kelt magas elhatározásával nyilvánítja, hogy az igazságszolgáltatásnak szabad folyását enged.

— Hallotta, Léderer Gusztáv? — kérdezi Apáthy, de válasz nem hangzik.

— Még huszonnégy órája van önnek, hogy ezalatt felkészüljön arra, hogy a legfelsőbb ítélőszék előtt ad számot az ön által elkövetett cselekményekért.

Léderer erre sem válaszol, majd az elnök tudatja Kugel János védővel, hogy ha valami közölnivalója van Lédererrel, közölheti. A védő néhány percig beszélget Lédererrel, aki csak annyit mond:

— Nem értem.

Azután halkán tudatja ügyvédjével, hogy a feleségével szeretne beszélni, miközben Apáthy ezredes utasítást ad a jelenlévő Gold Károly hóhérnak az előkészületek megtételére. Léderer Gusztávot azután a katonai fogház földszintjén berendezett siralomházban helyezték el, ahol délelőtt fél 11 órakor találkozott a feleségével, aki ott tudta meg, hogy férjét.

Léderer Gusztávot ma, pénteken reggel kivégzik.

A találkozás negyedóraig tartott s ennek elteltével Léderernek sirva hagyta el a katonai fogházat.

A hirhedt hólabdaszedelő Kármán Oszkár és két társa a debreceni törvényszék előtt

Ötvenmillió koronát csaltak ki a hiszékeny nyiracsádiak zsebéből

(A Hajdúföld tudósítójától.) Részletesen beszámolt annak idején a Hajdúföld azokról a sorozatos felfedezésekről, amelyeket a közeli Nyiracsád község több lakója tett a hólabdaszedelgéseiről ismert Kármán Oszkár debreceni ügynök és két társa, Széles Károly és Rosenfeld Endre ellen. Ez a díszes triumvirátus ugyanis néhány hónappal ezelőtt Nyiracsádon azzal csaptak be a hiszékeny embereket, hogy ruhaszövetekre megrendelést tessenek és előleget adnak, a szövet egy hét leforgása alatt megérkezik. Körülbelül 50 millió koronát szedtek így össze a szédelőgök, de

a szövetet egyáltalában nem szállították

s emiatt tették meg ellenük a felfedezéseket. Érdekes, hogy szédelőgöik közben összeköttetést létesítettek Lévi Benjámin nyiracsádi kereskedővel is, akitől vállalkozást vettek fel s aki ellen szintén hasonló büntető miatt büntető eljárás van folyamatban.

A lefolytatott nyomozás és a vádirat elkészítése után csütörtökön került a nagyszabású büntető a debreceni törvényszék Bod-tanácsa elé, amely azonban egyelőre elnapolta a tárgyalást s megkeresést intéznek a nyiregyházi törvényszékhez arra vonatkozólag, hogy milyen természetű büntető eljárás van ott folyamatban Lévi Benjámin ellen és esetleg

a két bűnügyet egyesítve lehet lesz majd letárgyalni. Addig is azonban a törvényszék Kármán Oszkár, akit annak idején a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyeztet, a védők előterjesztésére szabadlábra helyezte.

a két bűnügyet egyesítve lehet lesz majd letárgyalni.

— **Ügyvédi hír.** Dr. Jóna Kálmán ügyvéd irodáját át helyezte Fűvészker utca 4. szám alá, a régi Fűvészker volt bejáratánál most épült városi bérházba.

— **A legjobb kávé Meini-nél kapható.** Evtizedes tapasztalatok a nyers kávéfajták kiválasztásában, azok szakszerű pörköltésében és összeállításában lehetővé teszik, hogy minőségben utólráható pörkölt kávé árúsítsuk. 1/4 kg: 19.000—40.000 ig. Meini Gyula rt. Ferenc József u. 59.

FOGHÚZÁST TÖMÉST SOROKAT
ARANYKORONÁKAT, HIDARAT, stb.
jutányos árak mellett
Vecsey
fogász készítő
Szent Anna-utca 6.

ESTÉLYEK ÉS HANGVERSENYEK

November 12-én, pénteken délután Uray Sándor ref. lelkes előadása a Kálvinista Templomgyesületben „A reformáció eredményei” címen, a Kollégium dísztermében.

November 13-án, szombaton délután 6 órakor a francia szeminariumban dr. Hankas János folytatóság előadása Spanyolországról, a Kollégium dísztermében.

November 13-án, szombaton este 8 órakor a MANSZ női énekkarának sorsolással és táncal egybekötött dalestélya az Albert-féle Belvárosi étteremben.

November 13-án, szombaton este 8 órakor a Werbőczy b. e. „Rákóczi törzse”-nek díszbáloja.

November 14-én, vasárnap este 8 órakor Payr Róbert hárfaművész, Bárdos Alice, H. Tóth Erzs. és Naurer Károly hangversenye az Arany Bika dísztermében.

— **Egy 19 éves fiatalember öngyilkossága Hajduböszörményben.** Takács Ferenc 19 éves fiatalember november 10-én éjjel Hajduböszörményben a keleti temetővel szemben levő Eprekterben felakasztotta magát. Reggel a temetőcsősz vette észre, ki azonnal értesítette a rendőrséget és a szülőket a fiu haláláról. A szerencsétlen fiatalember tisztos iparoscsaládnak, Takács Gyula asztalosmesternek volt a fia. Már hosszabb idő óta a városnál volt alkalmazásban, hol igen szerették, mert jó munkaadó volt, — az utóbbi időben azonban ivásnak adta magát. Öngyilkosságát részleg állapotban követte el. Egy rumosüveget magis találtak az alatti, melyre felakasztotta magát. Hátrahagyott levelében elbucsuzik a szüleitől és halála okául azt adja, hogy a hivatalban olyan cselekményt követett el, hogyha az nyilvánosságra került volna, akkor neki az egész város előtt szégyenkezni kellett volna.

— **Ügyvédi hír.** Dr. Jóna Kálmán ügyvéd irodáját át helyezte Fűvészker utca 4. szám alá, a régi Fűvészker volt bejáratánál most épült városi bérházba.

— **A legjobb kávé Meini-nél kapható.** Evtizedes tapasztalatok a nyers kávéfajták kiválasztásában, azok szakszerű pörköltésében és összeállításában lehetővé teszik, hogy minőségben utólráható pörkölt kávé árúsítsuk. 1/4 kg: 19.000—40.000 ig. Meini Gyula rt. Ferenc József u. 59.

ŐSZI IDÉNYRE

Angolna Ostsee hering Halkonzervek
Prágai sonka Főlvágott különlegességek Csemege sajtok
Teavaj Koestlin-féle teasütemények
Rumok Likörök stb

megérkeztek
s nagy választékban legolcsóbban beszerezhetőek a

Főtüzlet: Rózsa-u. Tisza-palota **HANGYÁBAN** Főtüzlet: Piac és Miklós-u. sarok

Hirdessen a Hajdúföldben!!!

Borkimérés!

Legjobb boraink literenkénti kimérését újból megkezdettük.

„Ilona” szőlőtelep
Piac-utca 75. szám. ::: Pince.

— Mit jövedelmez a városi kertészet. A városi kertészet felügyelője, Pohl Ferenc jelentette, hogy a városi kertészet a költségvetésben 915 millió bevételeit irányzott elő, azonban a kertészet olyan szépen prosperált, hogy az évvégére legalább 1300 millió jövedelmet fog hozni.

— Hírek a városi háziról. A városi tanács csütörtöki ülésén 6 millió koronát szavazott meg a Népszertű Főiskolai Tanfolyam támogatására. — A városi közgyűlés úgy határozott, hogy a decemberi szubvenciót, ötezer aranykoronát, már most ki kell adni Kardoss Géznak. A tanács csütörtöki ülésén úgy döntött, hogy a pénz csak akkor folyósítja, ha Kardoss Géza az Uniótól vásárolt díszleteit közigazgatási okirattal is kifizetőleg lekötö a városnak. — Az iparos tanonciskolában még nem készült el az új tornaterem, ezért a tornákat a DTE tornateremben és a tűzoltóság gyakorlóterén tartják meg. — A Nagytemplom új toronyórát aligha lesznek készre tavasz előtt, mert az órágyár jelentette, hogy a téli hideg időben a torony tetején nem lehet műszeres munkát végezni.

— Imádkozás. A debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesület vasárnapról kezdve egy héten keresztül az egyház tanácstermében imádkozást tart. Az imádkozás kezdődik este 8 órakor, tart 9 óráig. Ezen a héten 53 nemzet ifjúsága imádkozik egy nagy közös célért. Az imádkozás nyilvános, az érdeklődőket szívesen fogadják a KIE vezetősége.

— Pangaloss megőrült és bizánci császárnak képzelte magát. *Athenbol* jelentik: Pangaloss tábornokot, akit Krétában őriznek, egy idő óta elme-zavar jelei mutatkoznak, amelyek különösen a legutolsó napokban súlyosra fordultak. A bukott diktátor azt hiszi, hogy ő bizánci császár és követeli, hogy haladéktalanul szállítsák át Konstantinápolyba.

— Bogoszló Klára szakácskönyve megjelent. Ez a legjobb magyar szakácskönyv. Ára köve 7 pengő. Antalfy József könyvkereskedésében, Szent Anna és Varga-utca sarok.

— Páratlan érdekes és különös zenéi élményt és élvezetet nyújt. *Páry Robert* világhírű hárfaművész november 14-én hárfakamaraestje az Arany Bika nagytermében. Jegyek Málusznál és Ingósgyűjtőnél kaphatók.

— Levélpróba-különlegességek, ugyancsak könyv és zenemű legjobb beszerzési forrása Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat Rt. Ferenc József-ut 8.

— Bársonyalapok a legszebb színekben és minőségben 150 ezer koronáért a Kalapüzemben Piac-utca 9.

— Redőnyalkalcsok: acél lemezek, redőnyárok, rugóházak aludló raktára Piros Béniánál Péterfia-utca 32.

Mein KÁVÉ

„Three Stars“-keverék
legfinomabb aromájú fajtákból összeállítva, hozzáértők és inye csak keveréke
1/4 kg K 40.000

— **Rádió-műsor november 12.**
Péntek Budapest. Délelőtt 9:30: Hírek, közgazdaság. 12: Hírek, közgazdaság. Délután 1: Időjárás- és vízállásjelentés. 3: Hírek, közgazdaság. 4: Hans Götting dr. német nyelvű mesedráma. 5: Időjárás- és vízállásjelentés. Utána: „Miből és kit idézek?“ irodalmi rejtvénye sony, tartja Bánóczy Dezső dr. 6: Rákosi Jenő ünnepe. (Született 1842. nov. 1.) 7: Cigányzené. 8:45: Az Operaház zenekarából alakult kamarazenekar hangversenye. Közreműködik: Kerpely Jenő gordonkaszólist. 1. Beethoven: Ezmond — nyitány. 2. Debussy: Boite a Japonais — balletzene. 3. Szint Sams: Concerto A moll. (Kerpely Jenő) 4: Haydn: Esz-dur szimfónia.

RÚLFÖLD. (531 és 5825) Délelőtt 10:30: Szóvetségi himnusz. 11: Filharmonikus hangverseny. Délután 4: Hangverseny. 6:10: Kamarazene. 7:30: Róblák. Schiller 5 felvonásos színdarabja. Berlin (04 és 571). Délután 5-6: Hangverseny. 6:45: Előadás az Egyetemi Államok alapításáról. 7:30: Az állam Operaház előadásának közvetítése. Tosa. 10:30-12:30: Tanczene. Boroszló (418). Délután 4: Előadás Strindbergől. 4:30: Hangverseny. 7:35: Vig-est. 35: Kamarazene. 10:15: Sakk. Lipcse (452). Délután 6:30: Könyvismertetés. 8:30: Szimfonikus hangverseny. 10:15: Kabaré. München (485 és 204.1) Délután 4: Asszonyoknak. 5: Trió. 7: Hangverseny. 8:15: Tarka-est. Róma (425). Délután 5:15-6:30: Jazzband. 8:20: Hírek. 9: Könyvzene. 10:15: Hírek. London (355). Délután 4:45: Hangverseny. 7: Hangverseny. 8:55: Szimfonikus zene. 10:15: J. Pagliacci. Leoncavallo operája. 12:30-1: Tanczene.

— **Audatújáról.** Spanyolország legismertebb és legérdekesebb tarlományáról tartja második előadását *Hankiss* professzor holnap, szombaton a Kollégium dísztermében. Az előadás szép vetített képek illusztrálják. Jegyek Csáthy-nál kaphatók, a jobb ülőhelyeket tanácsos előre biztosítani.

— **Debrecenben nyomoznak egy vakmerő gyulai tolvaj után.** *Schmidt* Béla gyulai vasúti tisztviselő lakásába a napokban ismeretlen tettesek betörték és onnan mintegy 15 millió korona értékű ruhát és különböző arany tárgyakat elloptak. A gyulai rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást, egyben megkeresést intézett a debreceni rendőrség bünygyi osztályára, miután a nyomok Debrecen felé vezetnek.

— **Tíz az Olajfűtőben.** Az Olajfűtőben Nagy Gábor napszámos kunyhója tegnap délelőtt begyulladt. A tűzoltóság pillanatok alatt a helyszínre érkezett, azonban a kis földkunyhó, amelynek csúkjából volt a feteje, megmentett már nem tudták. Valószínű, hogy a kunyhó belsejében rakott tüzből egy szikra szállt ki a fűtettel s ettől fogott tüzet a száraz tőz.

— **Municliót rendelnek az oláhok Olaszországban.** *Bécsből* jelentik: A *Reichspost* bukaresti híre szerint az oláh kormány közölte *Badoglio* tábornaggal, aki a spoletói herceggel együtt Bukarestben látogatást tett, hogy Románia nagy municliórendeléseket tesz Olaszországban. Ebben beavatott körök katonai szövetség jelölték ki. Ugy tudják, hogy *Badoglio* tábornagy elutazik Besszarábiába is.

— **A Nemzeti Múzeum támogatást kér Debrecen városától.** A Nemzeti Múzeum berátalnak egyesülete gróf Széchényi Bertalan és Hóman Bertalant a társaságával megkeresést intézett Debrecen városához, amelyől azt kérte, hogy mint alapító tag lépjen be az egyesületbe. Kulföldi — különösen németországi mintára — ugyanis a társadalom megszervezésével akarják a Nemzeti Múzeum gyűjteményeit fenntartani és gyarapítani. A tanács a kérést a közgyűlés elé utalja.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsója:
Péntek, november 12-én Szókimondó asszonyok Bérletszűnet
Szombat, november 13-án Antónia, Fedák Sári fellépte
Vasárnap, november 14-én délután Szókimondó asszonyok, Fedák Sári felléptével este bérletszűnet Antónia, Fedák Sári bucsufellépte
Hétfő, november 15-én Luxemburg grófia, A13 bérlet

Fedák Sári az Antóniában

Az „Antónia” nem egyéb, mint egyetlen szerep, amelyhez csak éppen a színpad által követelt szükségességből írt Lengyel Menyhért — nem drámát, nem színdarabot, csak valami keretfelét, ami bizony néha egészen laza, a legtöbbször üres és mindig erkölcsstelen. Fotográfia, melyen minden szépítgetés nélkül gyönyörködhet magában egy rothadó, posványba tévedt kor és utálkozhat, aki a lap gőzénél kellemesebb illatokhoz szokott. Magát a szerepet — az öregedő, de még mindig tündöklőni tudó, vagy akár nő, Antóniát, — egyenesen Fedák számára eszette ki Lengyel M. az Antóniában minden csak ezért az egy szerepért és Fedákért történik, ami azonban éppenséggel nem Lengyel M. tehetsége, hanem inkább helyes üzleti érzéke mellett bizonyít.

Debrecen közönsége huszonkét esztendője nem látta Fedák Sári s a művész csütörtök esti fellépését ezért előzte meg nagy érdeklődés, bizonyítván ez azt is, hogy a hírnév, vagyis maga a név mindennél többet jelent s többet tud ígérni, elhitetni, mint amennyi valójában. Fedák Sári így a legteljesebb külső siker mellett ragyogtatta meg mindazt a hatalmas rutint, amit egy több évtizedes karrier során még az operett-színpadról is mint értéket lehet átmenteni egy félig-meddig prózai szerepre. Zsörtölődő, öreges Tini nénije az első felvonásban mély és igaz s megfialalodott Antóniája is illuziót kelt.

A közönség, amely zsufolásig megtöltötte a színházat, természetesen ki nem fogyott az ünneplésből s különösen megtapsolta a Fedák által a második felvonásban előadott pompás angol dalbetétet. A többi szereplők a szokotak voltak s őszinte örömmel, tapsviharral fogadta a publikum Csapó Mária, ezt a kivételes képességű kedves színésznőt, akit már hosszú idő óta nélkülözött a debreceni színpadon. (mars.)

Mozgósínházak közleményei:
Péntek, Szombat, Vasárnap

Vígjáték
„Libanon asszonya” Pierre Benoit az „Áruló” című regénye után 9 fejezetben, a főszerepben Petrovich Szvetisláv. A „Libanon asszonya” a francia filmművészetnek egyik hatalmas alkotása. Egy modern háborús dráma, amely a Keleten, az északon annyira érdekes millióban játszódik le. Érdekes művészi terekben változnak harc és szerelmi jelenetek, amelyek középpontjában Petrovich Szvetisláv áll, ki nemcsak férfias szépségével és eleganciájával, hanem művészi játékaival is meghódítja a közönséget. Erősen ajánljuk e filmet a közönség figyelmébe. Megelőzik: Károly király emlékkönyv Tihan, Ben és Gaumont Hirdető.

Apollo
„Páris rejtelmei” Eugen Sue világhírű regénye filmen 12 felvonásban, a Comédie Française művészei-

vel. Az igazság elől bujkáló emberek világa elevenedik itt fel egy szerelmi regényben, amelyek hőse a gerolsteini trónörökös. A történetnek komor hátterét ideálisan világítja meg egy leány, aki a szennyes áradatból liliomfehéren emelkedik ki. Az érdeklődés egyik alapja e filmnek, amely erősen tartkva van komor drámai fordulatokkal. A nagy művészek között ott látjuk Huguette Duflost és George Lanest. Megelőzi: Hirdető.

Szombat — Vasárnap

Urania
Két sláger: I. „A klondikei farkasok”. II. „A longislandi csempészek”.

A TŐZSDE

korona Zürichben: 0.0072.75

Wárisztli árszámok

Budapest 0.0072.75 Berlin 123.10, New York 518.62, London 2513.50 Páris 16.65, Milánó 21.55, Prága 1537.50 Belgrád 9.15, Szófia 3.75, Bukarest 2.85, Varsó 57.50, Bécs 73.15, Hollandia 207.40, Brüsszel 72.20

Nivaltatos devizafolyamok:

Angol font 345.575-347.575 belga frank 9922-9962, cseh korona 2108-2118, dán korona 18.860 19.020, dinár 1252-1262, dollár 71100-71400, franc frank 2285-2365, hollandi forint 28485-29635, lengyel zloty 7835-8030, ten 888-402, lira 518-519, lira 2935-3015, német márka 16.905-16.985, osztrák schilling 10029-10069, norvég korona 17.830-17.880, svájci frank 13.745-13.795, svéd korona 19.025-19.085.

A **nemesfémpiacon** a forgalom jelentéktelen. A magánforgalomban az ezüst egykoronát 4.400-4.630, a kétkoronát 8.800-9.200, a forintost 12-12.500, az ötkoronát 24.400-24.800 koronával jegyezték.

Az **ékszertőzsdén** a szinarany grammjéért 47.700, a husz koronás aranyért 292.000, a Napoleon aranyért 277.000, a szinezüst grammjéért 1.50, a platina grammjéért 225.000 koronát fizettek.

Gabonátőzsde

A **készdrupiacon** csak a jobbminőségű, különösen pedig a tiszavidéki arura volt vevő. A 76 kg-os tiszavidéki bazat 402-405.00, a 77 kg-os tiszavidéki bazat 47.500-410.000 koronával jegyezték.

A **rozspiacon** a forgalom minimális és a tőzsdéidő elején csak névleges jegyzések kerültek a felszínre, amelyet 300-307.000 korona közötti mozogtat budapesti paritásában.

A **liszt- és őrleménypiazcon** a malmok nem változtatták meg a ztáraikat.

A **terménykikékek piacán** csak a tenger iránt tapasztalható élénkebb érdeklődés e ebben a cikkben aránylag jelentékeny forgalom hanyolódik le. A csövesstengerit 135-137.000 koronával jegyzik a prompt uttengeri ára 195-200.000 koronaa között mozog, míg a májusi szállitása uttengeriért 245.000 koronát kínálnak. Az arpatéleki piacon különösen a sörápra iránt tapasztalható élénkebb kereslet s bár ennek az ára emelkedett is, a kínálat még mindig elegendő. A sörápra budapesti paritásában minőség szerint 820-870.000 koronával jegyzik. A zabpiazcon a torgalom jelentéktelen s a zab névleges ára minőség szerint 222.500-240.000 koronaa.

A **magpiazcon** a lucernamag és a lóheremag iránt élénk a kereslet.

Állatvásár.

A ferencvárosi sántésvásáron lanyha volt az irányzat. Ársok: zsiratoscses órag 11 17.25-17.5, Ila 16.25-16.5, fiatal nehéz 18.5-10, közepes 17-16.5, könnyű 14.5-15, szedett közepes 16-16.5, sült 17.5 ezer korona elősúly kg-ként. Szalonas felsértés 19-22, szózott szalonas 20.5-21, juhosi hus 20-21, zsír 23 ezer korona kg-ként

Feuermann Bernát
böröndös
Debrecen, Piac-u. 44.

Poloskairtást

vállalok felelősséggel helyben és vidéken vegyész-mérnök vezetésével.

Szücs Imréné

Debrecen, Baross utca 4. sz.

Élő halcsarnok

Csapó-utca 37.

Telefon 7-86

Ugyanott vadkereskedés. Telefon-irányításra házhoz szállít. Vidékre postán küld.

Prima Fekál kompaszt trágyát

sajnálunk waggontelekekben. Fekál-lakó-komposztított és 20% bizott ar-téstrágyával kevert, istállótrágyánk

speciális szőlőtrágyák

melynek hatása három-négy évig tart, a szőlőt erősíti és a riasztó terméshozamot eredményez. Kívülről bevált minden-nemű kaspás növény, kertj velemények és gyümölcsösök trágyázásánál. — Trágyáinkat hosszabb lejárata váltóhitekre is eladunk. Felvilágosításokkal, szak-szerű használati utasításokkal stb. készséggel szolgálunk, esetleg tisztviselőket is kiküldjük.

Debreceni Trágyagyár R.-T.

Debrecen, Szent Anna-utca 64
Telefon 6-29.

Elsőrangú kárpitosmunkát készít
SZABÓ JÓZSEF Varga-utca 1. sz.
(Szent Anna sarok) Berzsej fotolek-
garnitúrák, hercserek nagy választékban.

Festékek

a legjobb színekben és legkiválóbb minőségben nagyon olcsón kaphatók

Stern

festéküzletében, Piase-utca 10. Bikkával szemben

VÉNUS KOZMETIKAI INTÉZET

Eltávolít szeplőt, pattanást, májfoltot, mitesszert, orr- és kézvrösséget. Hajszálakat arc, mell és kar-ról. — Szeplőkenőcs kapható.

Széchenyi-utca 16. sz.

Szabó János

uri divat és egyenruhazabóságába megérkeztek

az őszi és téli divatszövetek.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek mellett is készítek öltönyt, téli kabátot vagy felöltőt. Egyen-sapkat minden kivitelben készítek. Egyenruhakellékek és katonai cikkek állandóan kaphatók üzletemben. ref. püspöki palotában, a Nagytemplomnál.

APROHIRDETESEK

Levelezés

Intelligens, művelti uri ember ismeretségét keresi uri asszony. Jelige „Osz van”. Hajdúföld kiadshivatalába. 732

Lakás

Két szoba, előszoba, konyha, kamara olcsó lelépéssel átadó Csillag utca 82. 658

Ujornai átalkított 2 szoba, konyha lakás szonnal kiadó Csokonai-utca 44. 669

Egy vagy két butorozott szoba kiadó Károly Ferenc József-ut 60. sz. 714

Rendelő, hivatal, kalapszalom, irodának alkalmas két szép parquettos, renovált utcai szoba központban sűrűsben átadó. Délután 3-4 ig. Cim a kiadóban. 725

Bő tőn elfoglalható kétszobás lakás téli, nyári konyha, kamra 819 öf földdel vagy zenékül Érdeklődni lehet Boldogkert, Eprekerti-utca 6/a. 720

Modern kétszobás, fűrdőszobás lakás központban szonnal kiadó. Dr Pécsi ügyvéd, Werbőczy-utca 4. sz. 719

Világos, tágas, kényelmesen berendezett szoba teljes ellátással tisztviselőknő esetleg szolga ur részére kiadó Széchenyi-ut 18. 721

Egy szép nagy, tiszta egyszobás, konyhás lakás, vízvezeték a konyhában, szonnal átadó. Értekezhetni Nagy Sámu ügyvédi irodában, Péterfia 2. d, u. 3-5-ig 7-9

Kiadó kétszobás szoba, konyha, speiz, gyümölcsös, lucernás. Acél-utca 37. 731

Központban lévő butorozott lakásba intelligens lakótársnőt keresek. Cim a kiadóban. 734

Ajánlat

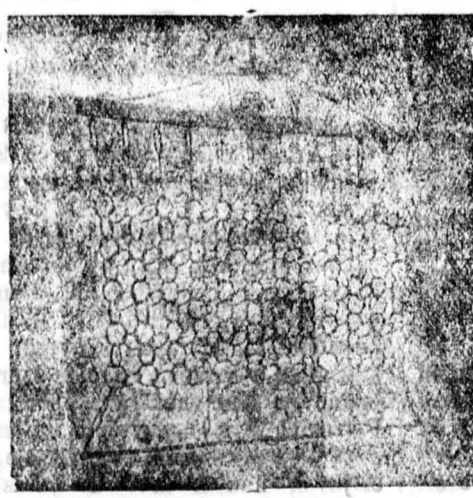
Gyomo bejósoknak diétikus és rendszeres jó házi kosztot adó, cim a kiadóban 701

Műveltségűnek ajánlok jobbmegjelenést művelti, rendszeres, tiszta magános nő fődbirtokos urhoz vagy báróvá. Érdeklődni Szent Anna-utca 56, a házfelügyelőnél. 712

Kitűnő fajgyümölcsfák

megérkeztek
Unghváry József ceglédi kertész étéből.

Vásárolható
Debrecen,
Bethlen-utca 5. sz. 8.

BÁGI ES TÁRSA KABA

GÉPGYÁRA ÉS HENGERMŰVE
Telefon 5. Széchenyi-utca: Bági Kaba
Alapítva 1897. évben.

Szállít mindenféle gazdasági gépeket, át-
élnit magánjárókka loomabillákat, készit
géplakatos, rezontó, kazán és autogén-
hegesztőmunkákat.

* Alomhengerek csiszolását és
rovákolását a legolcsóbb árért.

KUTFURÁSI VÁLLALATA
teljes szavatossággal készit új ár-
tési kutakat bár, ily mélységre,
végez próbafurásokat és elspádi
ártési kutak rendbehozását.

A „CASE” féle amerikai traktorok
képviselete.

A könyvpiac szenzációjai

ismét kapható a

TALMUD

Lussenzky Alfonz kitűnő magyar fordításában. — Függelék: „A Sulchan Aruch”. Az ügyesség által kibocsátása után újból engedélyezett szenzációs érdekességű fordítás megvásárolható a „HAJDUFÖLD” könyvostályában. — Ár 40 000 korona.

Tőgyfa főlvégya, házhoz szállitva, má-
szanként K 49 000 Varga-utca 11. 711

Raktárnak vagy műhelynek nagy szuterio-
helyiség kiadó. Nap-utca 15. 717

Zongorahangoló Gärtner, Széchenyi utca
15. 730

Kereslet

Uj és cscka nádat veszünk. Cim a kiadó-
hivatalban. 652

Keresztény férfi és női szabóság, ön-
álló munkás, szorgalmas, helyet keres
műhelyben 15-iki belépéssel. Érdeklődni
lehet Tóth J. Homok u. 26. 728

Főkepenzesek 1 Biatos és gyorsan lebonyo-
lthato üzlethez 8 vagy 5 millióval tár-
sai keresek. Értekezhetni Nagy Sándor-
ral, Veres-utca 9. 726

Zongorát bérebeveszek. Péterfia 42, szám,
I. emelet. 733

Eladás

Szép keményfa hálószoba
plüsch szalngarnitúra, festett
vaságy sodronnyal es madrac-
cal — elutazás miatt — ol-
csón eladó. Szent Anna-utca
23. Utcai lakás.

Eladó 2 szobás, konyhás, télen, nyáron
lakható új ház — villanyvilágítással —
szép kerttel, szőlő és gyümölcsösökkel, a
a Vén-kert legszebb helyén. Domokos
Lajos-utca 20. szám alatt. Értekezhetni
Péterfia utca 18. szám, 3. lakás. Si-
monffyknál.

Eladó bőrfedeles hintó, vetőgép, talajjómö-
ritő, istállóajtó és kikészített dísznö-
börök. Király-utca 9. 724

Vegyes

Élvezett Árpád-terem egy fekete ridikül.
Megtaláló pénzt tartsa meg, a ridikült
pedig Korpony-utca 12. szám alá szol-
gáltassa vissza. 727

Poloska

sváb, tetti, patkány, egér és mindenféle
férgék irtására legjobb a NÁNÁSSY-
féle szabadalmazott FÉREGIRTÓSZER,
amelyel felelősséggel és megbízhatóan
vállalja a feregirtást és lakások visz-
gálását helyben és vidéken. Poloska és
féregirtószert kapható

Nánássy István

Debrecen, Kossuth-utca 47 sz.

HAASENSTEIN

ÉS VOGLER

hirdetőiroda

Budapest, V. Dorottya u. 11.

Telefon: Teréz 34-45.

Felvez hirdetésekét
a világ minden lapja részére.

Reklámterveket készít!

A gazdasági propaganda célhoz
vezető legalkalmasabb és leg-
olcsóbb módjait kidolgozza.

Társulások Eur pa minden jelen-
tősebb városban.

Schiffer József

üveg, csiszolda és tüköryártási telepe

Csapó-utca 19. sz.

STEINER

◀ JÓZSEF ▶

VÁROSI INGATLANFORGALMI
IRODA

DEBRECEN, PIAC-
UTCA 19. II. EMELET

TELEFON 624. SZ

Ajánl házakat bel- és kül-
városban, ugyszintén szőlő-
léket nagyon olcsó árak-
ban. Közvetit 1, 2 3 szo-
bás lakásokat. — Keresek
ügyleim részére házakat
belvárosban beköltözhető
lakásokkal. 6390 000

Főpiacra szép tizlethelyiség —
portállal átadó lelépéssel.

A debreceniek találkozóhelye
Budapest elsőrendű,
modern családi szállója az

SZÁLLODA

I
S
T
V
Á
N
K
I
R
Á
L
Y

SZÁLLODA

VI., PODMANICZKY-UTCA 8. SZ.
Méréselt árak, figyelmes kiszolgálás
központi fűtés, lift, meleg vízszolgáltatás,
modern és kényelmes nyújtó beren-
dezés. A nyugati pályaudvar közelében